

Sygn. akt: I C 464/16

POSTANOWIENIE

Dnia 7 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: **Sędzia SO Ewa Ligoń-Krawczyk** (spr.)

Sędziowie: **SO Rafał Wagner**

SO Jacek Bajak

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2019 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Miejskiego Rzecznika Konsumentów (...) W.**

przeciwko **Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą we W.**

o zapłatę

postanawia:

na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2009 roku o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym ustalić, że w skład grupy reprezentowanej przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów (...) W. ustalonej postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie I Wydział Cywilny z dnia 7 września 2018 r. wchodzi również następujące osoby: T. G., R. M., M. K. (1), M. W., M. A., G. L., K. L. (W.) A. K. (1) (S.), M. K. (2), J. O., K. S., A. S. (1), E. M., W. S. (1), M. T., D. Ś., I. D., M. K. (3), D. W., P. U., M. H., I. S., A. S. (2), R. K., M. G., M. B. (1), M. P., R. P., Z. K., A. W. (1), W. S. (2), A. J. (1), B. S., S. M., M. K. (4), H. G., B. Ł., E. T., J. K., A. W. (2), I. G., S. P., A. J. (2), D. B., G. W., K. P., M. B. (2), A. B., D. G., P. S., K. K., A. K. (2).

SSO Rafał Wagner SSO Ewa Ligoń-Krawczyk SSO Jacek Bajak

(...)

Postanowieniem z dnia 7 września 2018 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w punkcie 1. na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2009 roku o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym ustalił, że w skład grupy reprezentowanej przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów (...) W. wchodzi m.in. T. G., R. M., M. K. (1), M. W., M. A., G. L., K. L. (W.), natomiast w punkcie 2. odmówił statusu członka grupy m.in. A. K. (1) (S.), M. K. (2), J. O., K. S., A. S. (1), E. M., W. S. (1), M. T., D. Ś., I. D., M. K. (3), D. W., P. U., M. H., I. S., A. S. (2), R. K., M. G., M. B. (1), M. P., R. P., Z. K., A. W. (1), W. S. (2), A. J. (1), B. S., S. M., M. K. (4), H. G., B. Ł., E. T., J. K., A. W. (2), I. G., S. P., A. J. (2), D. B., G. W., K. P., M. B. (2), A. B., D. G., P. S., K. K. i A. K. (2).

Uzasadniając takie rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że materiał zgromadzony w sprawie prowadzi do wniosku, iż A. K. (1) przystąpiła do umowy ubezpieczenia jako przedsiębiorca, dlatego też należało odmówić jej statusu członka grupy. Ponadto w ocenie Sądu brak było podstaw, aby przyznać tenże status również pozostałym osobom (A. K. (1) (S.), M. K. (2), J. O., K. S., A. S. (1), E. M., W. S. (1), M. T., D. Ś., I. D., M. K. (3), D. W., P. U., M. H., I. S., A. S. (2), R. K., M. G., M. B. (1), M. P., R. P., Z. K., A. W. (1), W. S. (2), A. J. (1), B. S., S. M., M. K. (4), H. G., B. Ł., E. T., J. K., A. W. (2), I. G., S. P., A. J. (2), D. B., G. W., K. P., M. B. (2), A. B., D. G., P. S., K. K., A. K. (2)), albowiem osoby te przystąpiły do umów ubezpieczenia na życie z UFK innych aniżeli wymienione w ogłoszeniu o wszczęciu postępowania. Dodatkowo Sąd uznał, iż K. W. nie była wymieniana w pismach procesowych

strony powodowej i nie została uwzględniona w wykazie grupy przedstawionej przez powoda, stąd Sąd pominął ww. wydając postanowienie.

Postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny na skutek zażalenia obu stron na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7 września 2018 r. w przedmiocie ustalenia składu grupy uchylił zaskarżone postanowienie w punkcie pierwszym, w części dotyczącej następujących osób: T. G., R. M., M. K. (1), M. W., M. A., G. L., K. L. (W.) (pkt I.1. postanowienia Sądu Apelacyjnego), oraz w punkcie drugim, w części dotyczącej następujących osób: A. K. (1) (S.), M. K. (2), J. O., K. S., A. S. (1), E. M., W. S. (1), M. T., D. Ś., I. D., M. K. (3), D. W., P. U., M. H., I. S., A. S. (2), R. K., M. G., M. B. (1), M. P., R. P., Z. K., A. W. (1), W. S. (2), A. J. (1), B. S., S. M., M. K. (4), H. G., B. Ł., E. T., J. K., A. W. (2), I. G., S. P., A. J. (2), D. B., G. W., K. P., M. B. (2), A. B., D. G., P. S., K. K., A. K. (2) (pkt. I.2. postanowienia Sądu Apelacyjnego) i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Uzasadniając kasatoryjne rozstrzygnięcie Sąd II instancji wskazał, iż Sąd Okręgowy wadliwie uznał, iż A. K. (1) przystąpiła do umowy ubezpieczenia jako przedsiębiorca. Dodatkowo w ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy bezpodstawnie odmówił statusu członka grupy osobom objętym ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym innej niż wyszczególnione w punkcie 5 ogłoszenia o wszczęciu postępowania grupowego. W ocenie Sądu II instancji Sąd Okręgowy winien ocenić mechanizm rynkowy odpowiadający wzorcowi umownemu ustalonymu na etapie badania dopuszczalności postępowania grupowego z mechanizmami rynkowymi wynikającymi ze wzorców umownych osób składających oświadczenia o przystąpieniu do postępowania. Brak przeprowadzenia powyższego badania, doprowadził zdaniem Sądu Apelacyjnego do nierozpoznania istoty sprawy w tym zakresie. Sąd apelacyjny wskazał ponadto, że K. L. pierwotnie nosiła nazwisko W., wskutek czego z jednej strony Sąd Okręgowy uznał za zasadne odmówienie K. W. statusu członka grupy na skutek wadliwości opisanych wyżej, jednakże pominął umieszczenie jej w sentencji postanowienia, ponieważ nie była wymieniana w pismach procesowych strony powodowej i nie została uwzględniona w wykazie grupy przedstawionej przez powoda, z drugiej natomiast taki status przyznał K. L.. Sąd Apelacyjny wskazał, że jednym z zasadniczych warunków dopuszczalności postępowania grupowego jest ujednoczenie dochodzonych roszczeń, tj. zrównanie wysokości roszczenia dochodzonego przez członków grupy lub podgrupy, liczącej co najmniej dwie osoby (art. 2 ust. 1 i ust. 2 u.d.p.g.). W związku z tym przyznanie statusu członka grupy osobom, co do których pozwana podniosła zarzut pozostawania w podgrupach jednoosobowych lub umieszczonych w dwóch podgrupach (T. G., R. M., M. K. (1), M. W., M. A., G. L.), przy ich nieuwzględnieniu tylko z tej przyczyny, że w ocenie Sądu Okręgowego podział na podgrupy dokonany przez powoda jest niewiążący i utrudniłby wydanie przyszłego orzeczenia, powoduje, że Sąd Okręgowy również w tym zakresie nie rozpoznał istoty sprawy. Z powyższych względów Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone postanowienie w omawianej części i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania w tym zakresie.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 12 u.p.g. w oświadczeniu o przystąpieniu do grupy uprawniony powinien określić swe żądanie oraz wskazać okoliczności uzasadniające żądanie, a także przynależność do grupy oraz przedstawić dowody. Wykaz osób, które przystąpiły do grupy, sporządza powód i przedstawia sądowi, dołączając oświadczenia o przystąpieniu do grupy. Sąd doręcza wykaz pozwanemu.

Zgodnie z art. 17 ust. 1. u.p.g. po upływie wyznaczonego przez sąd terminu, nie krótszego niż miesiąc od dnia doręczenia powodowi zarzutów co do członkostwa, sąd wydaje postanowienie co do składu grupy. Sąd może wydać postanowienie na posiedzeniu niejawnym.

W złożonych w toku procesu pismach procesowych wymienionych i szczegółowo opisanych w postanowieniu z dnia 7 września 2018 r. strona pozwana (w zakresie, w którym Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2019 r. uchylił zaskarżone postanowienie) domagała się, aby Sąd ustalając skład grupy odmówił nadania statusu jej członka poszczególnym osobom z uwagi, iż zostali objęci ochroną na podstawie umów ubezpieczenia na życie UFK innych niż

wymienione w ogłoszeniu o wszczęciu postępowania, bądź przystąpili do umowy ubezpieczenia na życie z UFK jako przedsiębiorcy, bądź też jedna osoba pozostaje w dwóch podgrupach lub w jednoosobowej podgrupie.

Ponownie rozpoznając przedmiotową sprawę w zakresie ustalenia składu grupy w pierwszej kolejności zauważyć należało, że K. W. w toku procesu przyjęła nowe nazwisko L..

M. K. (2), A. K. (1) (S.), J. O., K. S., A. S. (1), E. M., W. S. (1), M. T., D. Ś., I. D., M. K. (3), D. W., P. U., M. H., I. S., K. L. (W.), A. S. (2), R. K., M. G., M. B. (1), M. P., R. P., Z. K., A. W. (1), W. S. (2), A. J. (1), B. S., S. M., M. K. (4), H. G., B. Ł., E. T., J. K., A. W. (2), I. G., S. P., A. J. (2), D. B., G. W., K. P., M. B. (2), A. B., D. G., P. S., K. K. i A. K. (2) zawarli z pozwanym umowę ubezpieczenia na życie z (...) inne niż wymiennie w ogłoszeniu o wszczęciu postępowania. Sąd Apelacyjny w przedmiotowej sprawie wskazał, że odmienność wzorców stosowanych w stosunku do poszczególnych członków grupy czy też odmienność osoby ubezpieczającego oraz warunków w jakich mogło dochodzić do zawierania poszczególnych umów nie ma znaczenia dla sprawy bowiem istotne i decydujące są elementy stanu faktycznego, będące wspólne dla wszystkich członków grupy, a przede wszystkim identyczność mechanizmu.

Sąd Okręgowy dokonując w przedmiotowej sprawie analizy dokumentacji dotyczącej wyżej wymienionych osób doszedł do przekonania, że wszyscy wyżej wymienieni przystąpili do umów grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z UFK, a które zawierały takie same postanowienia, i których warunki oraz mechanizm są tożsame z opisanymi w pozwie oraz postanowieniu o wszczęciu postępowania grupowego. Bez znaczenia są przy tym: fakt, iż żądania pozwu odnoszą się do postanowień zaczerpniętych z kilku wzorców, w tym niewymienionych w postanowieniu o wszczęciu postępowania grupowego, oraz osoba ubezpieczającego.

Sąd Okręgowy ustalił, iż w piśmie procesowym z dnia 8 maja 2018 r. strona powodowa ujednoliciła wysokość roszczeń głównych i ewentualnych członków grupy. W wyniku ujednolicenia i złożenia zaktualizowanego wykazu członków grupy roszczenia główne i ewentualne D. Ś. zostały ujednolicone w podgrupach: 213A (2 osoby w podgrupie), 49B (3 osoby w podgrupie), 50C (2 osoby w podgrupie); roszczenia główne i ewentualne R. M. zostały ujednolicone w podgrupach: 73A (3 osoby w podgrupie), 67B (3 osoby w podgrupie), 14C (4 osoby w podgrupie); roszczenia główne i ewentualne M. K. (1) zostały ujednolicone w podgrupach: 104A (4 osoby w podgrupie), 107B (2 osoby w podgrupie), 95C (5 osób w podgrupie); roszczenia główne i ewentualne M. W. zostały ujednolicone w podgrupach: 111A (3 osoby w podgrupie), 156B (4 osoby w podgrupie), 100C (3 osoby w podgrupie); roszczenia główne i ewentualne M. A. zostały ujednolicone w podgrupach: 115A (4 osoby w podgrupie), 191B (2 osoby w podgrupie), 39C (5 osób w podgrupie); roszczenia główne i ewentualne G. L. zostały ujednolicone w podgrupach: 223A (2 osoby w podgrupie), 161B (2 osoby w podgrupie), 141C (4 osoby w podgrupie); roszczenia główne i ewentualne P. S. zostały ujednolicone w podgrupach: 58A (3 osoby w podgrupie), 85B (5 osób w podgrupie), 18C (11 osób w podgrupie); roszczenia główne i ewentualne T. G. zostały ujednolicone w podgrupach 227A (4 osoby w podgrupie), 127B (3 osoby w podgrupie), 39C (5 osób w podgrupie). W związku z powyższym żadna z wymienionych osób nie została ujęta w jednoosobowej grupie, ani nie pozostaje w dwóch podgrupach jednocześnie, w związku z czym brak było podstaw, aby odmówić ww. statusu członka grupy, z uwagi na fakt, iż mogą pozostawać w dwóch podgrupach lub w jednoosobowej podgrupie.

W ocenie Sądu bezzasadne są twierdzenia pozwanego, jakby powód bezskutecznie składał kolejne wykazy członków grup. Przede wszystkim zauważyć należy, iż dołączonym wykazem z dnia 8 maja 2018 r. dokonano aktualizacji i ujednolicenia podgrup na skutek modyfikacji podmiotowych zaistniałych do czasu złożenia pisma, a wynikających przede wszystkim ze zmniejszenia się składu grupy. W tych okolicznościach, skoro w wykazie nie ujęto nowych osób, a przedłożony został on zanim Sąd wydał postanowienie o ustaleniu składu grupy, za dopuszczalne należało uznać przedłożenie Sądowi ujednoliconego i aktualnego wykazu członków grupy.

Ostatecznie zaznaczyć należy, iż w kasatoryjnym rozstrzygnięciu Sąd Apelacyjny przesądził iż przedmiot umów ubezpieczeniowych w przedmiotowej sprawie wykluczał przystąpienie do nich osób fizycznych w związku z ewentualnie prowadzoną działalnością gospodarczą, a tym bardziej w bezpośrednim związku koniecznym dla utracenia przymiotu konsumenta w tym zakresie, wobec czego brak jest usprawiedliwionych podstaw do odmówienia którejkolwiek z osób zgłoszonych przez powoda statusu właściwego konsumentom.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, zachowując i powołując przy tym motywy rozstrzygnięcia zawarte w postanowieniu Sądu Okręgowego z dnia 7 września 2018 r. w zakresie w jakim nie zostały zakwestionowane przez Sąd Apelacyjny w postanowieniu z dnia 11 kwietnia 2019 r., Sąd Okręgowy ponownie rozpoznając sprawę doszedł do przekonania, iż zarzuty podniesione przez stronę pozwaną w stosunku do osób wymienionych w pkt. I.1. i I.2. postanowienia Sądu Apelacyjnego są bezzasadne, dlatego też na podstawie przytoczonych na wstępie przepisów ustalić należało, że w skład grupy reprezentowanej przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów (...) W. ustalonej postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie I Wydział Cywilny z dnia 7 września 2018 r. wchodzi również osoby wymienione w sentencji niniejszego orzeczenia.

SSO Rafał Wagner SSO Ewa Ligoń-Krawczyk SSO Jacek Bajak